

AEROSOL KAPLAR YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, metal cam veya plastikten yapılmış kapların imali, doldurulması sınıflandırılması, işaretlenmesi, muayenesi, teknik özellikleri, emniyet tedbirleri ve etiketlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik , maksimum kapasitesi 50 mℓ' den daha az olan ve bu Yönetmelik Ek'i Madde 3.1 Madde 4.1.1, Madde 4.2.1, Madde 5.1. ve Madde 5.2' de belirtilenlerden daha büyük kapasiteye sahip olanlar hariç, metal, cam veya plastikten yapılmış aerosol kapların imali, doldurulması, anma kapasitelerine göre sınıflandırılması, işaretlenmesi, muayenesi, teknik özellikleri, emniyet tedbirleri ve etiketlenmesi ile ilgili usul ve esasları kapsar .

Hukuki Dayanak

Madde 3- (Değişik: RG 3/5/2002 - 24744) Bu Yönetmelik, 10/6/1930 tarihli ve 1705 sayılı Ticarete Taşın Men'i İhracatın Murakabesi ve Korunması Hakkındaki Kanun, 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 11/7/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 8/1/1985 tarihli ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönetmelikte geçen tanımlardan:

Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını ,

Müsteşarlık : Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığını,

Komisyon :Avrupa Birliği Komisyonunu,

Aerosol Kap: Metal, cam veya plastikten yapılmış; sıvı, macun veya toz ya da bunlar olmaksızın basınçla sıkıştırılmış, sıvılaştırılmış veya basınç altında çözülmüş bir gaz içeren ve içindekini köpük, macun veya toz ya da sıvı faz halinde, gazda sıvı zerrecikleri veya katı olarak dışarı püskürtebilecek mekanik bir tertibat takılmış, herhangi bir şekilde tekrar kullanılamayan kabı,

Üretici: (Değişik: RG 3/5/2002 - 24744) Bir aerosol kap veya kap grubunu üreten, imal eden, ıslah eden, veya aerosol kaba adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı; ayrıca, aerosol kabın tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri kabın güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,"

Yetkili Temsilci : Üretici tarafından yetkilendirilen, Bakanlık tarafından kabul edilen ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca üretici adına faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişiyi,

Dağıtıcı: (Değişik: RG 3/5/2002 - 24744) Bir aerosol kap veya kap grubunun tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri aerosol kabın güvenliğine ilişkin özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel kişiyi,

Uygunluk Değerlendirmesi: (Mülga: RG 3/5/2002 - 24744)

Muayene Kuruluşu: (Mülga: RG 3/5/2002 - 24744)

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Aerosol Kapların Piyasaya Arzı, Değişiklikler, İşaretlenmesi ve Emniyet Tedbirleri

Piyasaya Arz

Madde 5- Aerosol kapların piyasaya arzından sorumlu kişi, bu kapların, bu yönetmelik ve Ek 'inde yer alan özellikleri karşılığının kanıtı olarak aerosol kaplarına ters epsilon " 3 " sembolünü takmalıdır.

Madde 6- Bu Yönetmelik ve Ek 'inde yer alan özelliklere uygun olarak üretilen hiçbir aerosol kabın piyasaya arzı, bu Yönetmelik ve Ek'inde yer alan hükümlere aykırılık göstermediği sürece reddedilemez yasaklanamaz veya kısıtlanamaz.

Değişiklikler

Madde 7- Bu Yönetmelik ve ekinin teknik gelişmelere uyarlanması için gerek duyulan değişiklikler, ilgili kamu ve özel kuruluşların görüşleri doğrultusunda Müsteşarlık aracılığı ile Komisyonun onayı alınarak Bakanlık tarafından yapılır.

Etiketleme

Madde 8- (Değişik: RG 3/5/2002 - 24744) Tehlikeli Madde ve Müstahzarların Etiketlenmesine İlişkin Usul ve Esasları düzenleyen mevcut mevzuatta belirtilen etiketleme hükümleri geçerli olmak kaydıyla, her aerosol kap üzerinde görünür, okunaklı ve silinmeyecek biçimde aşağıdaki bilgiler yer almalıdır.

- Aerosol kapların piyasaya arzından sorumlu kişinin, adı, adresi ve ticari markası,
- Bu Yönetmeliğin özelliklerine uygunluğunu belirleyen ters epsilon “ 3 ” sembolü,
- Dolum partisinin ayırt edilebilmesini sağlamak için imal tarihi, seri numarası varsa son kullanma tarihi,
- Bu Yönetmelik Ek'i madde 2.2 ve madde 2.3 ünde belirtilen ayrıntılar,
- Ağırlık ve hacim olarak net muhteviyatları,

Kapasitesi 150 ml veya daha az olan aerosol kapların üzerinde, kap hacminin küçüklüğü nedeniyle birinci fıkrada belirtilen bilgilerin bulundurulmaması durumunda, bu yapıdaki her aerosol kaba görünür, okunaklı ve silinmeyecek biçimde düzenlenmiş yukarıda belirtilen bilgileri içerir bir etiket iliştilir.

Üretici ve dağıtıcıları aerosol kapları, kap etiketlerinin Türkçe olarak yazılı olması koşulu ile yurt içinde pazarlayabilirler.”

Emniyet Tedbirleri

Madde 9- (Değişik: RG 3/5/2002 - 24744) Bakanlık, aerosol kaplar üzerinde ters epsilon “ 3 ” sembolü ile karışıklığa neden olabilecek işaretler veya yazıların kullanılmasını engelleyici her türlü önlemi alacaktır.

Aerosol kapların üretici ve dağıtıcıları, aerosol kapların alevlenir muhteviyat içermelerine rağmen muhteviyatın normal ya da kontrol altındaki kullanım koşullarında herhangi bir tutuşma tehlikesi arz etmediğine dair test sonuçları ya da test sonuçlarını destekleyici başka bilgilere sahip ise, sorumluluğu kendisine ait olmak üzere bu Yönetmelik Ek'i madde 2.2 (b) ve madde 2.3 (b) hükümlerini uygulamamaya karar verebilir. Bu üretici ve dağıtıcılar gerektiğinde Bakanlığa sunulmak üzere bu belgelerin bir kopyasını muhafaza ederler. Böyle bir durumda aerosol kaptaki bulunan alevlenir madde/müstahzar miktarı etiket üzerinde okunaklı ve silinmez bir şekilde “İçeriğin, kütle olarak % x'i alevlenir" ifadesi ile açıkça belirtilecektir.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Genel Hükümler

Madde 10- (Değişik: RG 3/5/2002 - 24744) Bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu belgelenmiş olsa dahi, bir veya daha fazla aerosol kap, emniyet ve sağlık konusunda bir tehlike gösterirse, bu tür kabın veya kapların satışları Bakanlık tarafından geçici olarak yasaklanır veya bu kaplar özel hükümlere tabi tutulur. Bakanlık almış olduğu kararın nedenlerini Komisyona ve Avrupa Birliği üyesi ülkelere iletmesini teminen Müsteşarlığa bildirir.”

Madde 11- Bu Yönetmelik; Avrupa Birliğinin 75/324/EEC sayılı “ Aerosol Kapları ile İlgili Üye Devletlerin Mevzuatının Uyumlaştırılması Hakkında Direktifi” ile bu direktifin teknik gelişmelere uyarlanmasına ilişkin 94/1/EEC sayılı direktife uygun olarak hazırlanmıştır.

Madde 12- Bakanlık, bu Yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra, Yönetmelik metnini Komisyona bildirmek üzere Müsteşarlığa iletir.

Yürürlük

Madde 13- Bu yönetmelik hükümleri yayımlandığı tarihten onsekiz ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- Bu yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

EK

1. TANIMLAR

1.1-Basınçlar

“Basınçlar” bar cinsinden açıklanan iç basınçlardır. (kısmi basınç)

1.2-Deney Basıncı

“Deney Basıncı”, doldurulmamış bir aerosol kabın herhangi bir sızıntıya veya kabın plastik olması durumunda bu Ek madde 6.11.2’de müsaade edilenler hariç, herhangi bir görünür veya sürekli deformasyon olmaksızın, 25 saniye süreyle uygulanan basınçtır.

1.3-Patlama Basıncı

“Patlama Basıncı”, aerosol kabın patlaması, kırılması veya yırtılmasına sebep olan minimum basınçtır.

1.4-Kabın Toplam Kapasitesi (değişik RG:03/05/2002-24744 Madde 6)

“Kabın Toplam Kapasitesi” açık bir kabın açık kenarına kadar olan mililitre cinsinden hacmidir.

1.5-Net Kapasite

“Net Kapasite”,Doldurulmuş ve kapatılmış aerosol kabın mililitre cinsinde hacmidir.

1.6-Sıvı Fazın Hacmi

“Sıvı Fazın Hacmi”,doldurulmuş ve kapatılmış aerosol kaptaki gaz olmayan fazın mililitre cinsinden hacmidir.

1.7-Deney Şartları

“Deney Şartları”,hidrolik olarak (20 ±5) °C’ de uygulanan test patlama basıncı değerleridir.

1.8-Alevlenir Muhteviyat (değişik RG:03/05/2002-24744 Madde 6)

“Alevlenir Muhteviyat”; 11/7/1993 tarihli ve 21634 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği”nde belirtilen usul ve esaslarına göre; çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir olarak sınıflandırılmış madde ve müstahzarlardır.

Kap muhteviyatının alevlenme özelliği ve parlama noktası tayini, müstahzarlarının alevlenme özelliği ve parlama noktası 11/7/1993 tarihli ve 21634 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği”nde öngörülen metotlar kullanılarak belirlenmelidir.

2. GENEL HÜKÜMLER

2.1-Yapım ve Ekipman

2.1.1-Doldurulmuş aerosol kap, normal kullanım ve depolama koşulları altında , bu Ek’in şartlarına uygun olmalıdır.

2.1.2 -Aerosol valfi, normal depolama veya taşıma koşulları altında aerosol kabın herhangi bir sızmaya neden olmayacak şekilde kapatılmasını sağlayabilmelidir. Her hangi bir istenilmeyen açılmaya ve herhangi bir bozulmaya karşı, örneğin koruyucu bir başlık vasıtasıyla korunmalıdır.

2.1.3- Uzun süreli depolamada dahi içindeki maddelerin reaksiyonu ile aerosol kabın mekanik dayanıklılığının bozulma ihtimali olmamalıdır.

2.2- Etiketleme (değişik RG:03/05/2002-24744 Madde 6)

Çevre ve İnsan sağlığı göz önünde bulundurularak sınıflandırılması, ambalajlanması ve etiketlenmesi hükme bağlanmış olan tehlikeli madde ve müstahzarlara ilişkin mevcut mevzuat hükümlerinde belirtilen etiketleme şartları geçerli olmak kaydıyla, bu mevzuatlarda öngörülen bilgilerden ayrı olarak, her aerosol kap'ta aşağıda verilen bilgiler okunaklı silinmez ve görülebilir bir biçimde yer alacaktır.

2.2 (a) Muhteviyat ne olursa olsun "basınca maruz kalmış aerosol kabı güneş ışığından koruyunuz ve 50° C üzerindeki sıcaklıklara maruz bırakmayınız, kullandıktan sonra delmeyiniz ya da yakmayınız" ifadesi,

2.2 (b) Muhteviyat; bu Yönetmelik Ek'i madde 1.8'de ifade edilen usul ve esaslara göre belirlenen "Alevlenir muhteviyat" ise, propellant'da dahil olmak üzere kap muhteviyatı madde ve/veya müstahzarın 11/7/1993 tarihli ve 21634 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği"nde, öngörülen usul ve esaslara göre tespit edilmiş uygun alevlenir sembolü, uygun tehlike işareti ve ilgili risk ibarelerini,

2.3- Kullanımla İlgili Özel İfadeler (değişik RG:03/05/2002-24744 Madde 6)

Çevre ve İnsan sağlığı göz önünde bulundurularak sınıflandırılması, ambalajlanması ve etiketlenmesi hükme bağlanmış olan tehlikeli madde ve müstahzarlara ilişkin mevcut mevzuat hükümlerinde belirtilen etiketleme şartları geçerli olmak kaydıyla, bu mevzuatlarda öngörülen bilgilerden ayrı olarak, her aerosol kap'ta aşağıda belirtilen uyarılar okunaklı, silinmez ve görülebilir bir biçimde yer alacaktır.

a) Muhteviyatı ne olursa olsun, ürünün spesifik tehlikelerine ilişkin olarak tüketicinin dikkatinin çekilmesi gereken, uygulamaya (Kullanıma) yönelik tedbirler,

b) Muhteviyat; bu Yönetmelik Ek'i madde 1.8'de ifade edilen usul ve esaslara göre belirtilen "Alevlenir muhteviyat" ise;

- "Alev üzerine veya akkor halindeki herhangi bir nesne üzerine sıkmayınız."
- "Tutuşturucu kaynaklardan uzak tutunuz."
- "Sigara içilmez."
- "Çocukların ulaşamayacağı yerde muhafaza ediniz."

3. METAL AEROSOL KAPLAR İÇİN ÖZEL HÜKÜMLER

Bu kapların toplam kapasitesi, 1000 ml' den fazla olmamalıdır.

3.1.1-Kabın deney basıncı

a) 50 °C de 6.77 bardan daha az bir basınçta doldurulmuş kaplar için deney basıncı en az 10 bar alınmalıdır.

b) 50 °C de 6.77 bar' dan daha büyük veya eşit bir basınçta doldurulmuş kaplar için deney basıncı 50 °C'daki iç basınçtan % 50 daha yüksek olmalıdır.

3.1.2- Doldurma

Ne tür gaz kullanılırsa kullanılsın, 50 °C de, doldurmak için aerosol kaptaki basınç 12 bar'dan fazla olmamalıdır.

3.1.3- Sıvı fazdaki hacim

Sıvı fazının hacmi, 50 °C de, net kapasitenin % 87 sini geçmemelidir. Bununla beraber, patlamadan önce dış bükey olabilen, iç bükey tabanlı kaplar için, sıvı fazın 50 °C de hacmi, net kapasitesinin % 95'i kadar olur.

4. CAM AEROSOL KAPLAR İÇİN ÖZEL HÜKÜMLER

4.1- Plastik Kaplanmış Veya Devamlı Olarak Korunan Kaplar.

Bu tip kaplar; sıkıştırılmış, sıvılaştırılmış veya çözünmüş gazların doldurulması için kullanılır.

4.1.1- Kapasite

Bu tip kapların toplam kapasitesi 220 mililitreden fazla olmamalıdır.

4.1.2- Kaplama

Kaplama; Kapların kaza ile kırılması durumunda,cam parçalarının dağılılabileme riskini önlemek amacıyla plastik veya uygun diğer malzemeden koruyucu bir torba şeklinde olmalıdır ve 20 °C sıcaklığa getirildiğinde,doldurulmuş bir aerosol kap 1,78 m.lik bir yükseklikten sert bir zemine düşürüldüğünde, cam parçacıkları dağılmayacak şekilde tasarlanmalıdır.

4.1.3- Kabın Deney Basıncı

a) Sıkıştırılmış veya çözünmüş gazla doldurulmak için kullanılacak kaplar en azından 12 barlık bir deney basıncına dayanmalıdır.

b) Sıvılaştırılmış gazla doldurulmak için kullanılacak kaplar en azından 10 barlık bir deney basıncına dayanmalıdır.

4.1.4- Doldurma

a) Sıkıştırılmış gazla doldurulan aerosol kaplarının 50 °C'de, 9 bar'dan daha fazla bir basınca dayanmasına gerek yoktur.

b) Çözünmüş gazla doldurulmuş aerosol kaplarının50 °C'de, 8 bar'dan daha fazla bir basınca dayanmasına gerek yoktur.

c) Sıvılaştırılmış gaz karışımları veya likit gaz içeren aerosol kapların 20 °C de, aşağıda yer alan tabloda gösterilenlerden daha fazla basınçlara dayanmalarına ihtiyaç olmamalıdır.

Kabın hacmi (V) (mℓ)	Toplam Karışımda Sıvılaştırılmış Gazın Kütleli Yüzdeleri		
	% 20	% 50	% 80
50 ≤ V <80	3,5 bar	2,8 bar	2,5 bar
80 ≤ V <160	3,2 bar	2,5 bar	2,2 bar
160 ≤ V ≤200	2,8 bar	2,1 bar	1,8 bar

Bu tablo , gazın yüzde oranına bağlı olarak 20° C' de müsaade edilen basınç sınırlarını göstermektedir. Tabloda gösterilmeyen gaz oranları için basınç sınırları bilinen değerler esas alınarak tespit edilir.

4.1.5- Sıvı Fazın Hacmi

50°C de doldurulmuş bir aerosol kabın sıvı fazının hacmi net kapasitesinin % 90 ını geçmemelidir.

4.2- Korumasız Cam Kaplar

Korumasız cam kaplar olarak kullanılan aerosol kaplar, sadece sıvılaştırılmış veya çözünmüş gazlar ile doldurulmalıdır.

4.2.1- Kapasite

Bu kapların toplam kapasitesi en çok 150 mililitre olmalıdır.

4.2.2- Kapların Deney Basıncı

Kapların deney basıncı en azından 12 bar'a eşit olmalıdır.

4.2.3- Doldurma

a) Çözünmüş gazla doldurulmuş aerosol kaplar 50 °C de 8 barlık basınca dayanıklı olmalıdır.

b) Sıvılaştırılmış gaz içeren aerosol kaplar, 20 °C de, aşağıda yer alan tabloda gösterilenden daha fazla basınca dayanımı gerektirmemelidir.

Kabın Hacmi (V) (mℓ)	Toplam Karışım İçinde Sıvılaştırılmış Gazın Kütleli Yüzdesi		
	% 20	% 50	% 80

$50 \leq V < 70$	1,5 bar	1,5 bar	1,25 bar
$70 \leq V \leq 150$	1,5 bar	1,5 bar	1 bar

Bu tablo sıvılaştırılmış gazın oranı ile ilgili olarak 20° C de müsade edilen basınç sınırlarını göstermektedir. Tabloda gösterilmeyen gaz oranları için basınç sınırları bilinen değerler esas alınarak tespit edilir.

4.2.4- Sıvı Fazın Hacmi

50 °C da sıvılaştırılmış veya çözünmüş gaz ile doldurulmuş aerosol kabın sıvı fazının hacmi net kapasitesinin % 90'ını geçmemelidir.

5-PLASTİK AEROSOL KAPLARA UYGULANACAK ÖZEL HÜKÜMLER

5.1-Patlama sonucu yarılıp parçalanan plastik aerosol kaplar, korumasız cam aerosol kapları gibi işleme tabi tutulmalıdır.

5.2- Patlama sonucu yarılıp parçalanmayan plastik aerosol kaplar, koruyucu kaplama ile kaplı cam aerosol kapları gibi işlem görmelidir.

6-DENEYLER

Deney 6.1- Piyasaya Arzdan Sorumlu Kişi Tarafından Garanti Edilecek Olan zellikleri

6.1.1-Boř Kaplar zerinde Yapılan Hidrolik Deney

6.1.1.1- Metal cam veya plastik aerosol kaplar Madde 3.1.1, Madde 4.1.3 ve Madde 4.2.2 'de yer alan hidrolik deney basıncına dayanabilmelidir.

6.1.1.2- Simetrik olmayan veya önemli bir çarpılma veya diğer benzer hataları olan kaplar reddedilmelidir. Esasında tabanın önemsenmeyecek bir simetrik hatası veya üst çerçevenin profilini etkileyen bir hatası olan kapların,çarpılma deneyinden geçirilmesi sağlanmalıdır.

6.1.2-Boř Metal Kaplar İçin Patlama Deneyi

Üretici, kapların patlama basıncının, belirlenen deney basıncından en azından %20 daha fazla olduğundan emin olmalıdır.

6.1.3-Korumalı Cam Kaplar İçin Düřme Deneyi

Üretici; kapların Madde 4.1.2 'de yer alan gerekli deney şartlarını karşıladığını garanti etmelidir.

6.1.4-Doldurulmuş Her Bir Aerosol Kabın Muayenesi

6.1.4.1-

a) Doldurulmuş her bir aerosol kap su banyosu içine daldırılmalıdır. Suyun sıcaklığı ve daldırma periyodu; Aerosol kabın içeriğinin 50 °C 'lik düzgün bir sıcaklığa erişmesini veya aerosol kabın içindeki basınç, 50 °C düzgün bir sıcaklıkta muhtevası tarafından yapılacak olan basınca erişmesini sağlayacak şekilde olmalıdır.

b) Gözle görülür sürekli bir arpıklık veya bir delik gösteren herhangi bir aerosol kap reddedilmelidir.

6.1.4.2- Bununla beraber, üretici veya yetkili temsilci, su banyosu metodundan alınacak sonuca benzer bir sonuç sağlayabilen herhangi bir deney sistemini Bakanlığa bildirmesi şartı ile kullanabilir.

6.2- Yapılabilecek Muayene Deneyleri İle İlgili Örnekler

6.2.1- Doldurulmamış Aerosol Kapların Deneyi :

Deney basıncı, örneğin aynı partinin sürekli olarak aynı işleme ve aynı malzemelerden imal edilmiş 2500 adetlik homojen bir partiden veya bir saatlik üretimden oluşan bir partiden rastgele seçilen doldurulmamış 5 kap üzerinde 25 saniye uygulanmalıdır. Şayet bu kaplardan herhangi birisi ile yapılan deneyde olumlu sonuç alınmamışsa, ilave 10 adet kap aynı partilerden rastgele seçilmeli ve aynı deneye tabi tutulmalıdır. Şayet bu aerosol kaplardan herhangi biri ile yapılan deneyden de olumlu sonuç alınmazsa tüm parti kullanım için uygun sayılmamalıdır.

6.2.2- Doldurulmuş Aerosol Kaplarının Deneyleri

Hava ve su sızdırmazlık deneyleri, bir su banyosu içinde doldurulmuş aerosol kapları temsil eden bir miktarının suya daldırılması ile yapılmalıdır .Banyonun sıcaklığı ve daldırma süresi, çarpılma veya kırılma olmamasının sağlanması için gerekli zaman süresince aerosol kap muhteviyatının 50 °C'lik düzgün bir sıcaklığa ulaşmasını mümkün kılacak şekilde olmalıdır. Yapılan bu deneylerde olumlu sonuç alınmamış herhangi bir aerosol kabın, kullanım için uygun olmadığı kabul edilmelidir.